

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE PŁOŃSKIM

ZA ROK 2014

Płońsk, Marzec 2015

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Rozdział I	
Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)	6
1.1 Zawody dominujące wśród bezrobotnych	7
1.2 Zawody o największym napływie bezrobotnych	11
1.3 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie	13
Rozdział II	
Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów)	20
Rozdział III	
Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	25
3.1 Analiza zawodów nadwyżkowych	26
3.2 Analiza zawodów deficytowych	28
3.3 Analiza zawodów zrównoważonych	29
Wnioski	31
Aneks statystyczny	34

Wstęp

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.) samorządy powiatu obowiązane są do opracowania analiz rynku pracy w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Celem poniższego raportu jest zdobycie wiedzy o aktualnej dynamice podaży i popytu na lokalnym rynku pracy w odniesieniu do określonych zawodów. Uzyskane w ten sposób wiadomości mogą stanowić przesłankę do praktycznych działań zmierzających do osiągnięcia równowagi na płońskim rynku pracy.

Publikacja danych zamieszczonych w raporcie może również stać się podstawą nawiązania przez Powiatowy Urząd Pracy kontaktów z niepublicznymi instytucjami zajmującymi się problematyką zatrudnienia, a także – poprzez rozpowszechnianie informacji o aktualnych zasobach siły roboczej na lokalnym rynku pracy - z potencjalnymi inwestorami.

Głównymi odbiorcami prowadzonej analizy będą:

- powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy,
- centra edukacji i kształcenia kadr,
- dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych,
- instytucje szkoleniowe,
- władze oświatowe wszystkich szczebli,
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Poniższy raport obejmuje analizę rynku pracy w powiecie płońskim za rok 2014, która została opracowana zgodnie z „Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, opracowanymi przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Podstawę prawną niniejszego raportu stanowią:

- ustawa z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz.674 z późn.zm.),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24.02.2014r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy i zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz. 760),

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 07.08.2014r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz. 1145),
- załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01-„Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności za rok 2014”,
- załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01-„Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Stan za rok 2014”.

Przez **Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz. Dane te stanowią niezbędne informacje dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolenia bezrobotnych.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zdarza się, że na danym rynku pracy popyt i podaż na określone zawody są zbliżone, mówimy wtedy o **zawodach będących w równowadze** (zawodach zrównoważonych).

Wdrożenie monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych pozwoli na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając

większą efektywność organizowanych szkoleń,

- Bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych, aktywizując osoby długotrwale bezrobotne w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Prezentowany materiał zawiera:

- analizę bezrobocia według zawodów,
- analizę ofert pracy według zawodów (grup zawodów),
- analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o interpretacje wskaźników intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów,
- wnioski.

W niniejszym raporcie wykorzystano metody opisowe, statystycznie i graficzne. Źródłem informacji były dane zgromadzone na dzień 31.12.2014r. w oparciu o załączniki do sprawozdania MPiPS, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności. Pełne tablice, które były podstawą do analizy są dostępne na stronie <https://mz.praca.gov.pl> . Raport jest dostępny na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku www.pupplonsk.org.pl.

Rozdział I

ANALIZA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (grup zawodów).

W powiecie płońskim na dzień 31.12.2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie Pracy wynosiła **5618** osób.

Tabela nr 1. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec roku 2014.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych
Bezrobotni ogółem, w tym:	5618
• bezrobotni z zawodem	4539
• bezrobotni bez zawodu	1079

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku

Według stanu na dzień 31.12.2014 roku 81% osób bezrobotnych posiadało zawód. Grupa osób bez zawodu stanowiła 19 % ogółu bezrobotnych. W grupie tej około 14% stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, a ponad 33% posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

Tabela nr 2. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy ze względu na wykształcenie na koniec roku 2014.

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych
Wyższe	458
Policealne i średnie zawodowe	883
Średnie ogólnokształcące	819
Zasadnicze zawodowe	1561
Gimnazjalne i poniżej	1897
ogółem	5618

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku

Pod względem poziomu wykształcenia sporą grupę stanowili bezrobotni posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe – 28%. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły zaledwie 8% ogółu bezrobotnych.

1.1 Zawody dominujące wśród bezrobotnych

Liczby bezrobotnych rejestrujących się w poszczególnych zawodach przedstawia tabela nr 3. Jest to wycinek z klasyfikacji zawodów i specjalności, który odwzorowuje aktualną strukturę zawodową na rynku pracy w powiecie płońskim, pokazując zawody charakterystyczne dla naszego rejonu, w których występuje znaczny nadmiar osób poszukujących pracy w danym zawodzie w stosunku do możliwości zatrudnienia.

Tabela nr 3. Ranking zawodów dominujących wśród bezrobotnych na koniec roku 2014

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem			5618	2749	268	131	2060	997
1	"000000"	Bez zawodu	1079	593	162	78	76	46
2	"522301"	Sprzedawca*	380	347	2	2	170	155
3	"515303"	Robotnik gospodarczy	277	92	0	0	129	42
4	"753105"	Krawiec*	179	175	2	2	78	75
5	"611104"	Rolnik upraw polowych	176	78	0	0	79	36
6	"711202"	Murarz*	136	0	0	0	83	0
7	"722204"	Ślusarz*	134	0	1	0	68	0
8	"263102"	Ekonomista	101	83	5	4	50	44
9	"931301"	Robotnik budowlany	94	1	0	0	48	1
10	"613003"	Rolnik*	78	38	0	0	37	21
11	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	76	0	4	0	28	0
12	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	67	1	3	1	24	0
13	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	67	40	2	0	11	8
14	"932101"	Pakowacz	63	50	2	1	28	24
15	"311504"	Technik mechanik*	61	5	2	0	23	3

16	"432103"	Magazynier	61	11	1	1	25	5
17	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	56	42	2	0	15	13
18	"514101"	Fryzjer*	52	51	2	2	19	19
19	"751201"	Cukiernik*	50	30	2	2	26	16
20	"512001"	Kucharz*	49	38	3	0	25	19
21	"411004"	Technik prac biurowych*	42	32	2	1	19	15
22	"532201"	Opiekunka domowa	41	41	0	0	19	19
23	"911207"	Sprzątaczką biurową	41	41	0	0	17	17
24	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	40	35	6	6	10	9
25	"722314"	Tokarz w metalu	40	5	0	0	20	2
26	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	39	32	0	0	22	18
27	"931205"	Robotnik drogowy	35	0	0	0	11	0
28	"751204"	Piekarz*	34	2	0	0	13	2
29	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	33	0	0	0	15	0
30	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	32	0	3	0	10	0
31	"732303"	Introligator poligraficzny	32	24	0	0	17	13
32	"752205"	Stolarz*	31	1	0	0	13	1
33	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	30	24	0	0	13	12
34	"961302"	Robotnik placowy	30	12	0	0	14	6
35	"314207"	Technik rolnik*	29	24	0	0	9	7
36	"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	28	1	2	0	11	1
37	"513101"	Kelner*	28	24	1	1	13	11
38	"712601"	Hydraulik	28	0	0	0	15	0
39	"331402"	Technik agrobiznesu*	27	15	7	2	7	4
40	"541390"	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	27	1	0	0	13	1
41	"933304"	Robotnik magazynowy	26	10	1	0	13	5
42	"711502"	Cieśla szalunkowy	25	0	0	0	17	0
43	"311924"	Technik technologii odzieży*	23	23	0	0	14	14
44	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	23	0	0	0	11	0

45	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	22	18	1	1	6	4
46	"713203"	Lakiernik samochodowy	22	2	0	0	8	1
47	"711503"	Stolarz budowlany	21	0	0	0	10	0
48	"753303"	Szwaczka	21	21	0	0	10	10
49	"731802"	Dziewiarz	20	20	0	0	10	10
50	"816018"	Operator urządzeń do produkcji wyrobów mleczarskich	20	17	0	0	11	8
51	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	20	16	0	0	7	6

- gwiazdka oznacza zawody szkolne

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-1Bezrobotni wg zawodów w powiecie płońskim. Stan na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

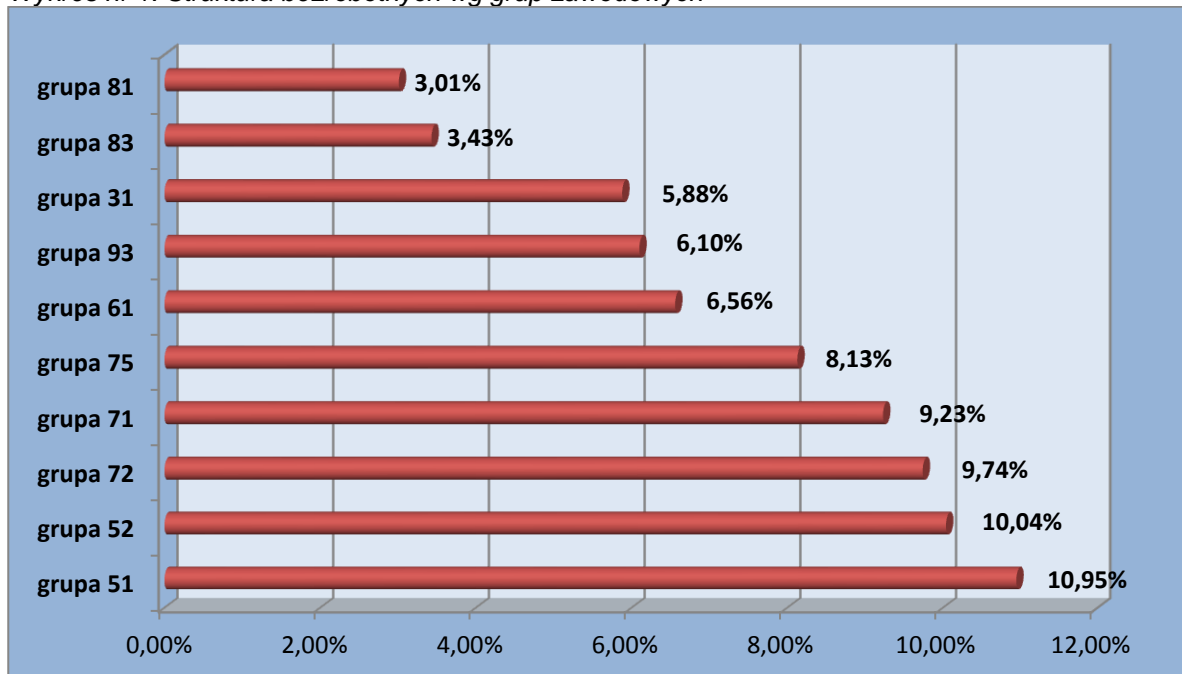
Na pierwszym miejscu wśród zarejestrowanych osób posiadających zawód znajduje się **grupa zawodowa 51 - pracownicy usług osobistych**. Grupa ta stanowiła 10,95% zarejestrowanych bezrobotnych. W grupie tej dominowali gospodarze budynków – 6,10%.

Kolejne pozycje grup to:

- ✓ **grupa 52** – sprzedawcy i pokrewni – 10,04%
- ✓ **grupa 72** – robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 9,47%
- ✓ **grupa 71** – robotnicy budowlani i pokrewni – 9,23%
- ✓ **grupa 75** – robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewnie – 8,13%
- ✓ **grupa 61** – rolnicy produkcji towarowej – 6,56%
- ✓ **grupa 93** – robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,10%
- ✓ **grupa 31** – średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 5,88%
- ✓ **grupa 83** – kierowcy i operatorzy pojazdów – 3,43%
- ✓ **grupa 81** – operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 3,01%

W pozostałych grupach zawodowych liczba bezrobotnych wynosi zdecydowanie poniżej 3% ogółu bezrobotnych z zawodem.

Wykres nr 1. Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-1 Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie płońskim. Stan na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

Analiza danych z tabeli 3 oraz wykresu 1 pozwala stwierdzić, że struktura bezrobotnych według zawodów w pewnym stopniu odzwierciedla dokonujące się przemiany w gospodarce i na rynku pracy - spowolnienie gospodarcze i rosnące bezrobocie.

1.2 Zawody o największym napływie bezrobotnych

Największy napływ bezrobotnych zanotowano w grupie bez zawodu. Zawody dominujące pod względem napływu były porównywalne jak w przypadku populacji bezrobotnych ogółem. Przewodowali sprzedawcy, następnie robotnicy gospodarczy, ślusarze, rolnicy upraw polowych, krawcy, murarze, ekonomiści – są to zawody, w których występuje największa liczba bezrobotnych. Napływ osób o określonych kwalifikacjach zawodowych wynika m.in. z niekorzystnej sytuacji w przedsiębiorstwach, restrukturyzacji niektórych branż, jak również z niedostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Obecny system kształcenia powoduje powstawanie zawodów, na które istnieje niewystarczające zapotrzebowanie ze strony pracodawców, tj. tzw. zawodów „nadwyżkowych”, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa od liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców oraz zawodów „deficytowych”, w których występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami. Z danych statystycznych wynika, że wśród bezrobotnych dominują zawody zaliczane do nadwyżkowych. Osoby rejestrujące się w okresie od stycznia do końca grudnia 2014 r. posiadały kwalifikacje zawodowe, które jak wynika ze struktury zawodowej bezrobotnych, stanowiły już znaczną nadwyżkę w porównaniu do istniejącej podaży na rynku pracy. Niepokojącym zjawiskiem jest znaczna liczba rejestrujących się jak i już zarejestrowanych, wśród których występuje duża grupa osób nieposiadających zawodu.

Tabela nr 4. Ranking zawodów o największym napływie bezrobotnych wg zawodów w roku 2014.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
				kobiety	absolwenci	
					razem	kobiety
1	"000000"	Inny zawód lub brak zawodu	1369	680	502	244
2	"522301"	Sprzedawca*	424	373	17	15
3	"515303"	Robotnik gospodarczy	239	80	4	4
4	"722204"	Ślusarz*	156	1	6	0
5	"753105"	Krawiec*	149	146	3	2
6	"611104"	Rolnik upraw polowych	136	50	0	0
7	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	126	70	17	8
8	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	91	0	5	0
9	"931301"	Robotnik budowlany	89	1	0	0
10	"613003"	Rolnik*	88	39	0	0
11	"932101"	Pakowacz	88	63	4	3
12	"711202"	Murarz*	86	0	1	0
13	"432103"	Magazynier	75	14	3	2
14	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	70	45	13	9
15	"263102"	Ekonomista	68	59	7	6
16	"311504"	Technik mechanik*	68	4	2	0
17	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	66	1	6	0
18	"514101"	Fryzjer*	61	57	7	6

19	"411004"	Technik prac biurowych*	58	42	8	7
20	"751201"	Cukiernik*	53	35	2	2
21	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	50	40	8	8
22	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	50	0	5	0
23	"752205"	Stolarz*	46	1	1	0
24	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	42	33	5	5
25	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	42	24	4	3
26	"911207"	Sprzątaczką biurowa	41	40	0	0
27	"931205"	Robotnik drogowy	41	0	0	0

- gwiazdka oznacza zawody szkolne

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie płońskim. Stan na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

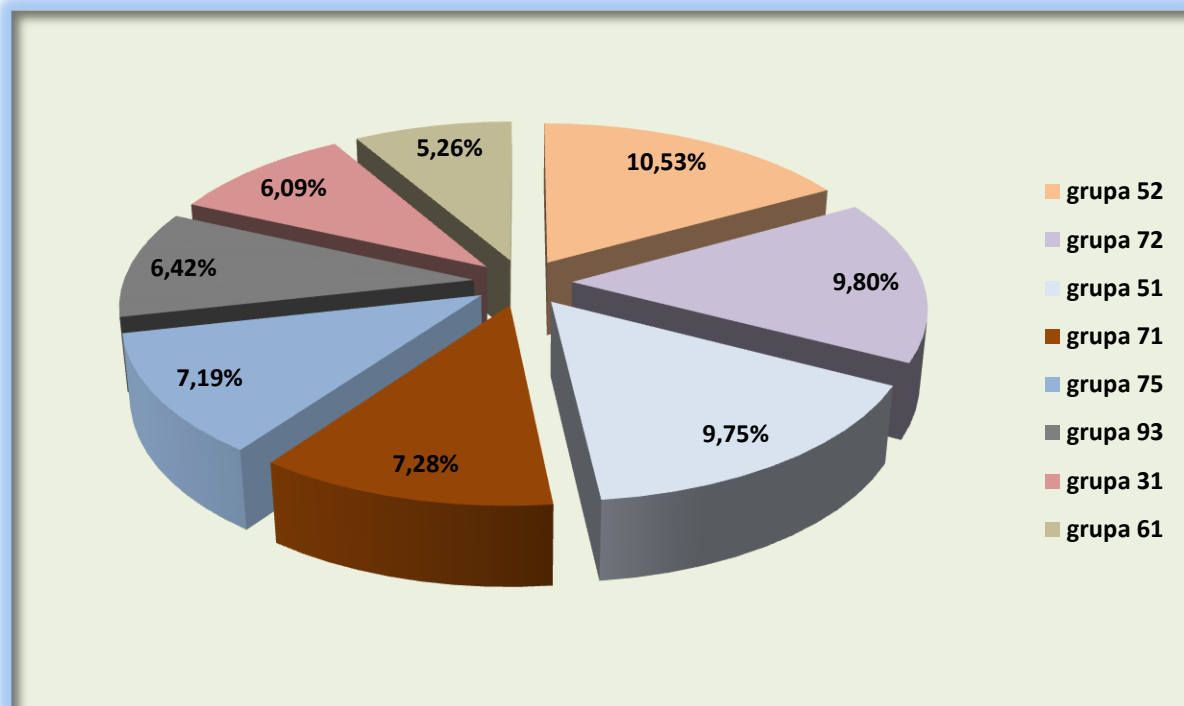
Analizując strukturę napływu bezrobotnych widzimy, że największy napływ nastąpił w grupie **52 - sprzedawcy i pokrewni – 10,53%**. Na drugiej pozycji znalazła się grupa **72 - robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 9,80%**, tutaj dominowali ślusarze – 3,19% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z zawodem.

Kolejne pozycje grup to:

- ✓ **grupa 51** – pracownicy usług osobistych – 9,75%
- ✓ **grupa 71** – robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 7,28%
- ✓ **grupa 75** – robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewne – 7,19%
- ✓ **grupa 93** – robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,42%
- ✓ **grupa 31** - średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 6,09%
- ✓ **grupa 61** – rolnicy produkcji towarowej – 6,56%

W pozostałych grupach zawodowych napływ bezrobotnych wyniósł poniżej 5% ogółu bezrobotnych z zawodem.

Wykres nr 2. Struktura napływu osób według grup zawodowych w powiecie płońskim w roku 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-2 Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów w powiecie płońskim. Stan na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

1.3 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie.

Na dzień 31.12.2014 r. odnotowaliśmy w ewidencji bezrobotnych **3367 osób długotrwałe bezrobotnych**, co stanowi blisko **60%** ogółu zarejestrowanych. Na podstawie wielkości wskaźnika długotrwałego bezrobocia oszacowano liczebność grup zawodowych implikujących długotrwałe bezrobocie. Analiza ta pozwoliła ustalić ranking wg grup zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. Przy konstruowaniu rankingu wzięto pod uwagę liczbę osób bezrobotnych w danej grupie zawodów, mającą wpływ na strukturę bezrobocia w powiecie płońskim.

Tabela nr 5. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie wg grup zawodów w roku 2014.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,5500
2	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,5362

3	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,5294
4	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,5131
5	"62"	Leśnicy i rybacy	0,5000
6	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,5000
7	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,5000
8	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,5000
9	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,4891
10	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,4815
11	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,4732
12	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,4711
13	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,4621
14	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4478
15	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,4472
16	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,4395
17	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,4386
18	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4276
19	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4231
20	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4167
21	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,4151
22	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,4125
23	"82"	Monterzy	0,4098
24	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,4082
25	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,4020
26	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,4000
27	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,375
28	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,3529

29	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,3443
30	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,3333
31	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2667
32	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2338
33	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,1905
34	"35"	Technicy informatycy	0,1176

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-7 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie płońskim na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

Osoby długotrwałe bezrobotne sklasyfikować można w 288 różnych grupach zawodowych. Informacje na ten temat zaczerpnąć można z tabeli MPiPS T-II/P-8. Na podstawie danych w niej zawartych skonstruowano ranking zawodów według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w 4-cyfrowych grupach elementarnych.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 1 oznacza, że wszystkie osoby zarejestrowane w tej grupie zawodowej to osoby długotrwałe bezrobotne. Analizując dane zawarte w tabeli T-II/P-8 można wyodrębnić **40** takich zawodów. Są to:

- ✓ 2310 Nauczyciele akademicy
- ✓ 3311 Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych
- ✓ 2353 Lektorzy języków obcych
- ✓ 2112 Meteorolodzy
- ✓ 4224 Recepcjoniści hotelowi
- ✓ 3342 Sekretarze sądowi
- ✓ 3113 Technicy elektrycy
- ✓ 3212 Technicy analityki medycznej
- ✓ 4414 Technicy archiwistów i pokrewni
- ✓ 3117 Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni
- ✓ 3321 Agenci ubezpieczeniowi
- ✓ 2622 Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją
- ✓ 5222 Kierownicy sprzedaży w marketach
- ✓ 2152 Inżynierowie elektronicy

- ✓ 2153 Inżynierowie telekomunikacji
- ✓ 7111 Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków
- ✓ 2231 Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
- ✓ 5311 Opiekunowie dziecięcy
- ✓ 4223 Operatorzy centrali telefonicznych
- ✓ 2636 Specjaliści do spraw religii
- ✓ 2432 Specjaliści do spraw public relations
- ✓ 5211 Sprzedawcy na targowiskach i bazarach
- ✓ 2651 Artyści plastycy
- ✓ 2162 Architekci krajobrazu
- ✓ 4415 Pracownicy działów kadr
- ✓ 2163 Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży
- ✓ 4222 Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
- ✓ 5411 Strażacy
- ✓ 7125 Szklarze
- ✓ 5221 Właściciele sklepów
- ✓ 8343 Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
- ✓ 7215 Takielarze i monterzy konstrukcji liniowych
- ✓ 7234 Mechanicy pojazdów jednośladowych
- ✓ 9334 Układacze towarów na półkach
- ✓ 7515 Klasyfikatorzy żywności i pokrewni
- ✓ 7532 Konstruktorzy i krojczowie odzieży
- ✓ 8155 Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór
- ✓ 8181 Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych
- ✓ 8183 Operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących
- ✓ 7224 Szlifierze narzędzi i polerowacze metali

Wskaźnik niższy od 1 a wyższy od 0,5 oznacza, że osoby z tego przedziału należy zaliczyć do zagrożonych długotrwałym bezrobociem. Na koniec roku 2014 odnotowaliśmy **34** zawody posiadających wskaźnik z przedziału 1-0,5, są to:

- ✓ 4211 Kasjerzy bankowi i pokrewni
- ✓ 6121 Hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej
- ✓ 7214 Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe
- ✓ 7127 Monterzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
- ✓ 7119 Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
- ✓ 4323 Pracownicy do spraw transportu
- ✓ 3359 Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani
- ✓ 5246 Wydawcy posiłków
- ✓ 8182 Maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni
- ✓ 9111 Pomoce domowe i sprzątaczk
- ✓ 8143 Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych
- ✓ 9122 Czyściciele pojazdów
- ✓ 5132 Barmani
- ✓ 6113 Ogrodnicy
- ✓ 7112 Murarze i pokrewni
- ✓ 7115 Cieśle i stolarze budowlani
- ✓ 2441 Specjaliści do spraw rynku nieruchomości
- ✓ 3313 Księgowi
- ✓ 7131 Malarze i pokrewni
- ✓ 3123 Mistrzowie produkcji w budownictwie
- ✓ 8121 Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali
- ✓ 9121 Praczki ręczne i prasowacze
- ✓ 7421 Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych
- ✓ 7511 Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni
- ✓ 8322 Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych

- ✓ 7114 Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
- ✓ 7122 Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy
- ✓ 8131 Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
- ✓ 7411 Elektrycy budowlani i pokrewni
- ✓ 3343 Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu
- ✓ 8160 Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
- ✓ 9112 Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne
- ✓ 9313 Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym
- ✓ 7223 Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni

W roku 2014 odnotowaliśmy **28** zawodów o **wskaźniku długotrwałego bezrobocia równym 0,5**. Wskaźnik ten oznacza, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danej grupie elementarnej, pozostającej bez pracy powyżej 12 miesięcy jest o połowę niższa od liczby bezrobotnych ogółem zarejestrowanych w danej grupie elementarnej. Są to:

- ✓ 6112 Sadownicy
- ✓ 4120 Sekretarki (ogólne)
- ✓ 2113 Chemicy
- ✓ 2284 Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia
- ✓ 3122 Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym
- ✓ 2222 Pielęgniarki specjalistki
- ✓ 2413 Analitycy finansowi
- ✓ 6210 Robotnicy leśni i pokrewni
- ✓ 7113 Robotnicy obróbki kamienia
- ✓ 6330 Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby
- ✓ 3521 Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku
- ✓ 5164 Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami
- ✓ 2619 Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani
Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
- ✓ 2433

- ✓ 4311 Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości
- ✓ 4419 Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani
- ✓ 5312 Asystenci nauczycieli
- ✓ 1120 Dyrektorzy generalni i wykonawczy
- ✓ 7537 Kaletnicy, rymarze i pokrewni
- ✓ 7534 Tapicerzy i pokrewni
- ✓ 7536 Obuwnicy i pokrewni
- ✓ 7412 Elektromechanicy i elektrycy
- ✓ 7222 Ślusarze i pokrewni
- ✓ 9621 Gońcy, bagażowi i pokrewni
- ✓ 9333 Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
- ✓ 8172 Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
- ✓ 7321 Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku
- ✓ 7533 Szwaczki, hafciarki i pokrewni

Wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia o wartości poniżej 0,5 charakteryzowały się **92** zawody, natomiast dla **94** zawodów wskaźnik ten przybrał wartość **równą 0**, co oznacza, że zawody z tej grupy nie generują długotrwałego bezrobocia.

Rozdział II

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W roku 2014 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Płońsku zgłoszono ogółem **2812** wolnych miejsc pracy. Do analizy ofert pracy wybrano zawody, w których zgłoszono powyżej 10 ofert pracy.

Tabela nr 6. Ranking ofert pracy według zawodów zgłoszonych w 2014 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
1	"932101"	Pakowacz	380
2	"515303"	Robotnik gospodarczy	301
3	"432103"	Magazynier	181
4	"522301"	Sprzedawca*	158
5	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	110
6	"524404"	Telemarketer	63
7	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	63
8	"411004"	Technik prac biurowych*	44
9	"911207"	Sprzątaczką biurowa	35
10	"921101"	Pomocniczy robotnik polowy	34
11	"532201"	Opiekunka domowa	31
12	"816012"	Operator urządzeń do produkcji pieczywa	30
13	"931301"	Robotnik budowlany	27
14	"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	26
15	"332203"	Przedstawiciel handlowy	25
16	"941201"	Pomoc kuchenna	23
17	"524902"	Doradca klienta	22
18	"933304"	Robotnik magazynowy	22
19	"513101"	Kelner*	20
20	"753303"	Szwaczka	20
21	"821902"	Monter mebli	19
22	"711601"	Brukarz	18
23	"341201"	Asystent osoby niepełnosprawnej*	17
24	"422603"	Rejestratorka medyczna	17
25	"512001"	Kucharz*	17
26	"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	17
27	"912202"	Operator myjni	17
28	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	15
29	"331301"	Księgowy	14

30	"722204"	Ślusarz*	13
31	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	12
32	"941101"	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	12
33	"711404"	Zbrojarz	11
34	"751201"	Cukiernik*	11
35	"814302"	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	11
36	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	11
37	"522202"	Kierownik stoiska w markecie	10
38	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	10

- gwiazdka oznacza zawody szkolne

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie płońskim na koniec roku 2014 ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

Analizując powyższą tabelę zauważamy, że największa liczba ofert została zgłoszona w zawodach: pakowacz, robotnik gospodarczy i magazynierzy.

Następne miejsca wśród najbardziej poszukiwanych zawodów przypadły dla:

- ✓ sprzedawca,
- ✓ monter podzespołów i zespołów elektronicznych,
- ✓ telemarketer,
- ✓ kierowca samochodu ciężarowego,
- ✓ technik prac biurowych,
- ✓ sprzątaczką biurową,
- ✓ pomocniczy robotnik polowy.

W badanym okresie zostało zgłoszonych dość sporo ofert w zawodach dla osób o niskich kwalifikacjach a nawet bez kwalifikacji. Są to m.in.: robotnik gospodarczy, pakowacz, sprzątaczką biurową oraz monter podzespołów i zespołów elektronicznych.

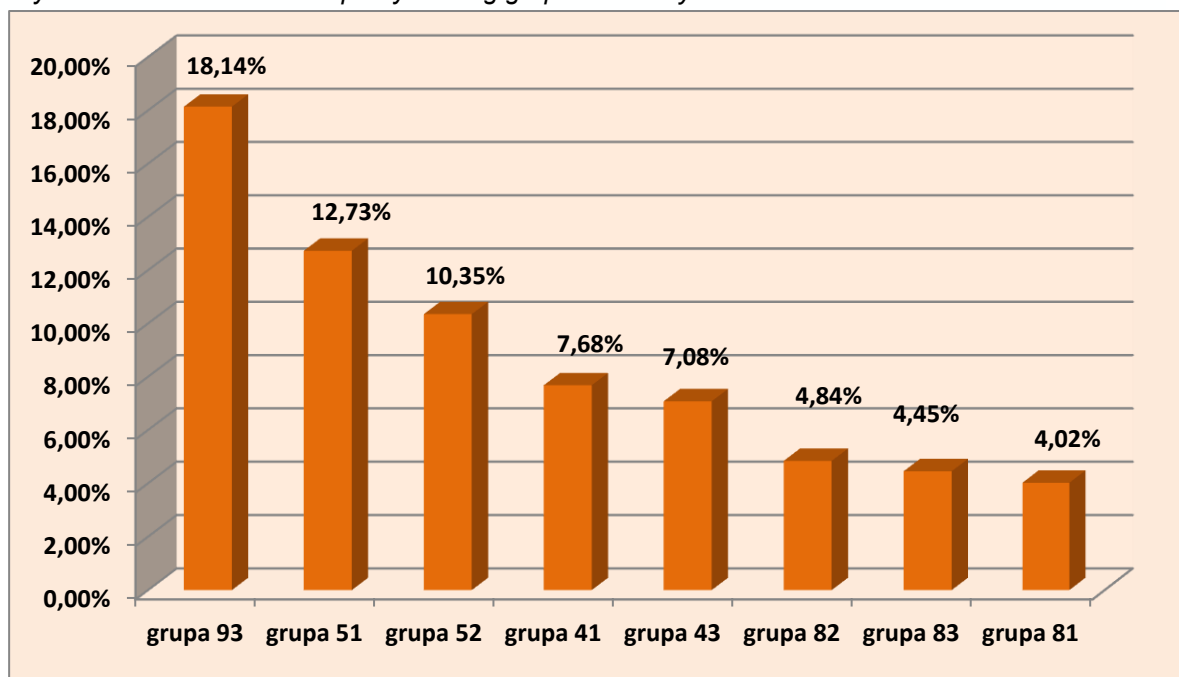
Należy zwrócić uwagę, że większa część ofert pracy w zawodach: robotnik gospodarczy oraz technik prac biurowych, zgłoszona była w ramach miejsc subsydiowanych (prace interwencyjne, staże, roboty publiczne).

Analizując **strukturę ofert pracy według zawodów** można zauważyć, że pracodawcy najczęściej poszukiwali osób z grup zawodowych tj.:

- ✓ 93 - Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 18,14%,

- ✓ 51 - Pracownicy usług osobistych – 12,73%,
- ✓ 52 - Sprzedawcy i pokrewni – 10,35%,
- ✓ 41 - Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 7,68%,
- ✓ 43 - Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej – 7,08%
- ✓ 82 - Monterzy – 4,84%.,
- ✓ 83 – Kierowcy i operatorzy pojazdów– 4,45%,
- ✓ 81 – Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych - 4,02%.

Wykres nr 3. Struktura ofert pracy według grup zawodowych w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-3 Struktura oferty pracy wg zawodów w powiecie płońskim na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

W pozostałych grupach zawodowych odsetek zgłoszonych ofert pracy wyniósł zdecydowanie poniżej 4%.

Analiza struktury bezrobotnych i ofert pracy według sekcji PKD (tabela MPiPS T-II/P-9 oraz T-II/P-9a) wskazuje, że w 2014 roku pracodawcy reprezentujący 22 różne sekcje PKD zgłosili do tutejszego urzędu **2812** ofert pracy. Najczęściej zgłaszano wolne miejsca pracy w następujących ośmiu sekcjach klasyfikacji działalności:

- ✓ Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca –

794 wolnych miejsc pracy, co stanowi 28,24% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,

- ✓ Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 528 wolne miejsca pracy, co stanowi 18,78% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,
- ✓ Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 404 wolnych miejsc pracy, co stanowi 14,37% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,
- ✓ Przetwórstwo przemysłowe – 273 wolnych miejsc pracy, co stanowi 9,71% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,
- ✓ Budownictwo – 169 wolne miejsca pracy, co stanowi 6,01% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,
- ✓ Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 98 wolne miejsca pracy, co stanowi 3,48% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,
- ✓ Edukacja – 89 wolnych miejsc pracy, co stanowi 3,17% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,
- ✓ Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 86 wolnych miejsc pracy, co stanowi 3,06% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,
- ✓ Transport i gospodarka magazynowa - 85 wolnych miejsc pracy, co stanowi 3,02% ogółu zgłoszonych miejsc pracy,

Oferty pracy zgłoszone w powyższych sekcjach stanowiły 89,84% ogółu przyjętych ofert pracy.

Poniżej prezentujemy sekcje PKD, które generowały największą liczbę osób rejestrujących się jako bezrobotne:

- ✓ Działalność niezidentyfikowana – 789 osób, co stanowi 16,73% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,
- ✓ Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 785 osób, co stanowi 16,65% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,
- ✓ Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 571 osób, co stanowi 12,11% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,
- ✓ Przetwórstwo przemysłowe – 550 osób, co stanowi 11,67% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,

- ✓ Budownictwo – 486 osób, co stanowi 10,31% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,
- ✓ Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 403 osób, co stanowi 8,55% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,
- ✓ Pozostała działalność usługowa – 344 osób, co stanowi 7,30% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Należy zwrócić uwagę, że największa liczba osób, które zarejestrowały się w ewidencji bezrobotnych stanowi grupę „Działalność niezidentyfikowana”. Było to 789 osób, co stanowi 16,73% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

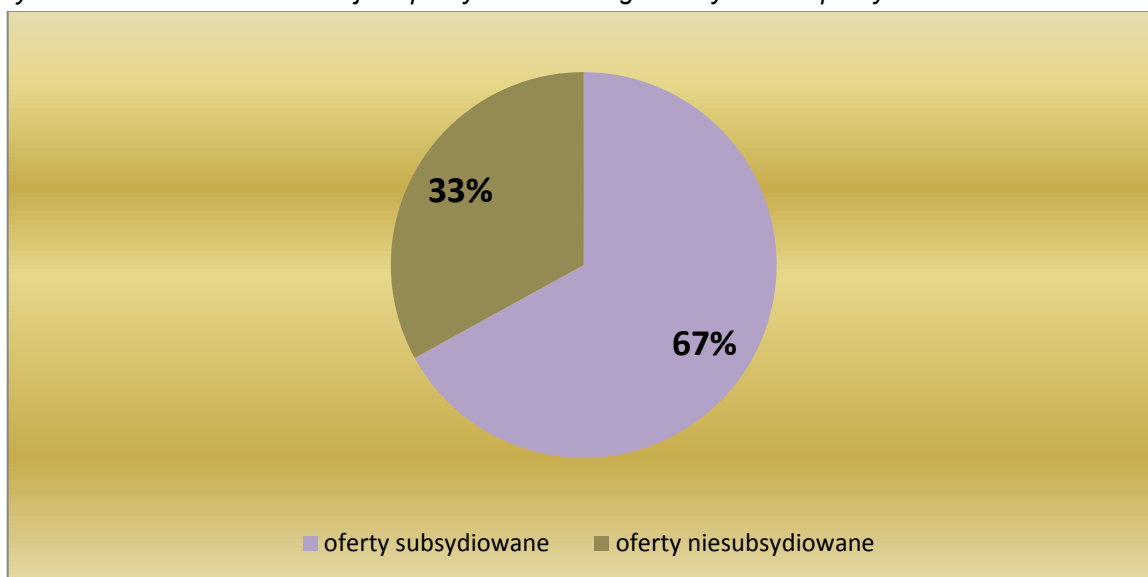
W 2014 roku w następującej sekcji PKD nie wpłynęły żadne oferty pracy:

- ✓ Organizacje i zespoły eksterytorialne.

Wśród **2812** wolnych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców znaczną część stanowiły oferty dla pracowników fizycznych oraz oferty subsydiowane, czyli organizowane przez Urząd, takie jak prace interwencyjne, roboty publiczne oraz staże. W 2014 roku faktycznie zrealizowano **1277** miejsc pracy, w tym **427** w ramach niesubsydiowanych stanowisk. Zagospodarowane wolne miejsca pracy zgłoszone w ramach ofert subsydiowanych stanowią **66,60%** - wykres poniżej.

W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. pośrednicy pozyskali do współpracy **194** nowe zakłady pracy w wyniku **2504** kontaktów z pracodawcami, podczas których przyjęto zgłoszenia ofert pracy niesubsydiowanej na **177** wolnych miejsc zatrudnienia. Ogółem pośrednicy przyjęli zgłoszenia na **1833** wolnych miejsc pracy niesubsydiowanej.

Wykres nr 4. Zrealizowane miejsca pracy w ramach zgłoszonych ofert pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie monitoringu pośrednictwa pracy za rok 2014

Rozdział III

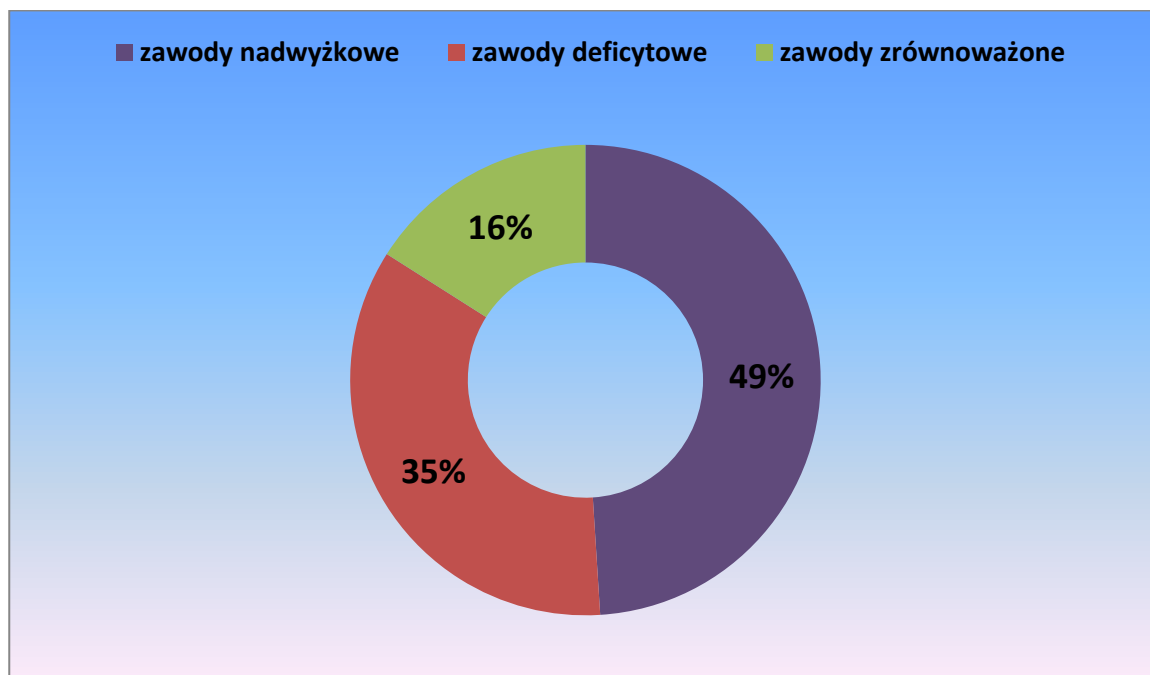
ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizując dane dotyczące osób bezrobotnych i ofert pracy za rok 2014 można zauważyć, że duża grupa zawodów odznacza się niedopasowaniem popytu i podaży na rynku pracy. Aby wyodrębnić zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone, niezbędna jest analiza tych zawodów według wskaźnika intensywności. Wskaźnik ten przyjmuje następujące wartości:

- $W < 0,9$** - zawody nadwyżkowe
- $0,9 \leq W \leq 1,1$** - zawody zrównoważone
- $W > 1,1$** - zawody deficytowe

Biorąc pod uwagę dane z tabeli T-II/P-4 w roku 2014 wśród **190** zawodów, wyróżniono 93 zawodów nadwyżkowych. Niewiele mniej stanowiły zawody deficytowe – **66**. Natomiast **31** zawodów odnotowano na poziomie zrównoważonym, czyli nie miały one wpływu na zmiany na rynku pracy.

Wykres nr 5. Struktura zawodów według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w powiecie płońskim w 2014r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie płońskim na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

Do opracowania zawodów nadwyżkowych i deficytowych przyjęto zawody mające największy wpływ na lokalny rynek pracy pod względem liczby osób bezrobotnych i ofert pracy.

3.1 Analiza zawodów nadwyżkowych

W 2014 roku zawody nadwyżkowe stanowiły 49% ogólnej liczby zawodów. Oznacza to, że na lokalnym rynku pracy istnieje mniejsze zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie, niż rzeczywista liczba osób posiadających ten zawód.

Tabela nr 7. Ranking zawodów nadwyżkowych według wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów w roku 2014

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"263102"	Ekonomista	0,0147
2	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0,0152
3	"753105"	Krawiec*	0,0201
4	"711202"	Murarz*	0,0233
5	"311504"	Technik mechanik*	0,0294
6	"331403"	Technik ekonomista*	0,0455
7	"235107"	Pedagog	0,0588
8	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0588
9	"722314"	Tokarz w metalu	0,0606
10	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,0659
11	"514101"	Fryzjer*	0,0820
12	"351203"	Technik informatyk*	0,0833
13	"522305"	Technik handlowiec*	0,0833
14	"722204"	Ślusarz*	0,0833
15	"752205"	Stolarz*	0,0870
16	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,0952
17	"931205"	Robotnik drogowy	0,0976
18	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,1000
19	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	0,1000
20	"713203"	Lakiernik samochodowy	0,1053
21	"961302"	Robotnik placowy	0,1154
22	"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	0,125
23	"818204"	Palacz kotłów centralnego ogrzewania gazowych	0,1429
24	"962902"	Dozorca	0,1429

25	"711503"	Stolarz budowlany	0,1667
26	"334306"	Technik administracji*	0,1765
27	"412001"	Sekretarka	0,2000
28	"421103"	Kasjer bankowy	0,2000
29	"712703"	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,2000
30	"722301"	Frezer	0,2000

- gwiazdka oznacza zawody szkolne

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie płońskim na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

Zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w powyższym rankingu nie została ujęta grupa osób bez zawodu mimo, że stanowiła największą grupę wśród zawodów nadwyżkowych.

Osoby posiadające zawód o wyższym wskaźniku intensywności znajdują się w lepszej sytuacji na lokalnym rynku pracy, ponieważ wskaźnik ten zbliża się do równowagi, tzn. takiego stanu, gdzie liczba ofert pracy i osób poszukujących pracy w konkretnym zawodzie jest równa lub przybliżona.

3.2 Analiza zawodów deficytowych

Dane statystyczne z tabeli MPiPS T-II/P-4 dotyczące roku 2014 wskazują, że zawody deficytowe stanowiły 35% ogólnej liczby zawodów. Czołowe miejsca w rankingu zajmują zawody, które charakteryzują się brakiem rejestrujących się osób bezrobotnych lub znikomą ilością przy dużym zapotrzebowaniu ze strony pracodawców. W tabeli poniżej przedstawiono ranking 30 zawodów deficytowych.

Tabela nr 8. Ranking zawodów deficytowych według wskaźnika intensywności deficytu zawodów w 2014 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	1,1538
2	"753303"	Szwaczka	1,1765
3	"515303"	Robotnik gospodarczy	1,2594
4	"332203"	Przedstawiciel handlowy	1,3158
5	"325905"	Opiekunka dziecięca*	1,5000
6	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	1,5000

7	"742110"	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	1,5000
8	"742117"	Serwisant sprzętu komputerowego	1,5000
9	"941201"	Pomoc kuchenna	1,6429
10	"228301"	Fizjoterapeuta	1,6667
11	"621001"	Drwal / pilarz drzew	1,6667
12	"741103"	Elektryk*	1,6667
13	"524902"	Doradca klienta	1,6923
14	"233016"	Nauczyciel muzyki	2,0000
15	"242108"	Specjalista do spraw logistyki	2,0000
16	"251401"	Programista aplikacji	2,0000
17	"263401"	Psycholog	2,0000
18	"314411"	Technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne	2,0000
19	"341204"	Opiekunka środowiskowa*	2,0000
20	"343101"	Fotograf*	2,0000
21	"711204"	Murarz-tylnkarz	2,0000
22	"811104"	Operator koparki	2,0000
23	"921301"	Pomocniczy robotnik przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	2,0000
24	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	2,0323
25	"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	2,1250
26	"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	2,2500
27	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	2,4000
28	"432103"	Magazynier	2,4133
29	"132301"	Kierownik budowy	2,5000
30	"711101"	Konserwator budynków	2,5000

*gwiazdka oznacza zawody szkolne

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie płońskim na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

Wysoki wskaźnik intensywności oznacza złą sytuację dla pracodawców, ponieważ będą oni mieli problemy ze znalezieniem pracowników, posiadających zawód deficytowy.

3.3 Analiza zawodów zrównoważonych

Zawody zrównoważone to takie, w których liczba rejestrujących się bezrobotnych równoważy się z ilością napływających ofert pracy. Jest to idealna sytuacja na rynku pracy zarówno dla bezrobotnych jak i pracodawców. W badanym okresie na terenie powiatu pńskiego.

Tabela nr 9. Ranking zawodów zrównoważonych według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w 2014 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"933304"	Robotnik magazynowy	0,9565
2	"122102"	Kierownik działu sprzedaży	1,0000
3	"213207"	Inżynier zootechniki	1,0000
4	"216602"	Grafik komputerowy multimedialny	1,0000
5	"225101"	Lekarz weterynarii	1,0000
6	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	1,0000
7	"235909"	Nauczyciel - specjalista terapii pedagogicznej	1,0000
8	"241306"	Specjalista do spraw finansów	1,0000
9	"243302"	Opiekun klienta	1,0000
10	"314403"	Technik technologii żywności*	1,0000
11	"343102"	Fotoreporter	1,0000
12	"343402"	Szef kuchni (kuchmistrz)	1,0000
13	"422602"	Recepcjonista	1,0000
14	"431101"	Asystent do spraw księgowości	1,0000
15	"532901"	Pomoc apteczna	1,0000
16	"611303"	Ogrodnik*	1,0000
17	"712203"	Parkieciarz	1,0000
18	"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1,0000
19	"731305"	Złotnik - jubiler*	1,0000
20	"812107"	Operator maszyn i urządzeń odlewniczych*	1,0000
21	"821103"	Monter kotłów i armatury kotłowej	1,0000
22	"833101"	Kierowca autobusu	1,0000
23	"834202"	Operator maszyn drogowych	1,0000
24	"911101"	Pomoc domowa	1,0000
25	"911202"	Palacz pieców zwykłych	1,0000
26	"911206"	Salowa	1,0000
27	"962103"	Dostawca potraw	1,0000
28	"331301"	Księgowy	1,0769

- * gwiazdka oznacza zawody szkolne

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabeli „T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie płońskim na koniec roku 2014” ze strony <https://mz.praca.gov.pl>

Analizując zawody zrównoważone widzimy, że wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) wszystkich badanych zawodów przybiera wartość 1,0000. Oznacza to, iż liczba ofert pracy zgłaszanych do tutejszego Urzędu jest równa liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych w danych zawodach.

Wnioski

Niniejsze opracowanie: „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Płońskim” jest próbą zdiagnozowania rynku pracy w 2014 roku.

Przeprowadzona w oparciu o tabele MPiPS analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych uwiarydliwiła pewne charakterystyczne fragmenty struktury zawodowej osób bezrobotnych. Liczną i niepokojącą grupę wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Płońsku stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych (z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i średnim ogólnokształcącym) tj. 1079, co stanowi 19% ogółu bezrobotnych. Do Urzędu Pracy wpływa najmniej ofert pracy dla tej grupy osób, jedyną i pewną szansą na aktywizację zawodową dla nich są staże i przygotowanie zawodowe dla dorosłych.

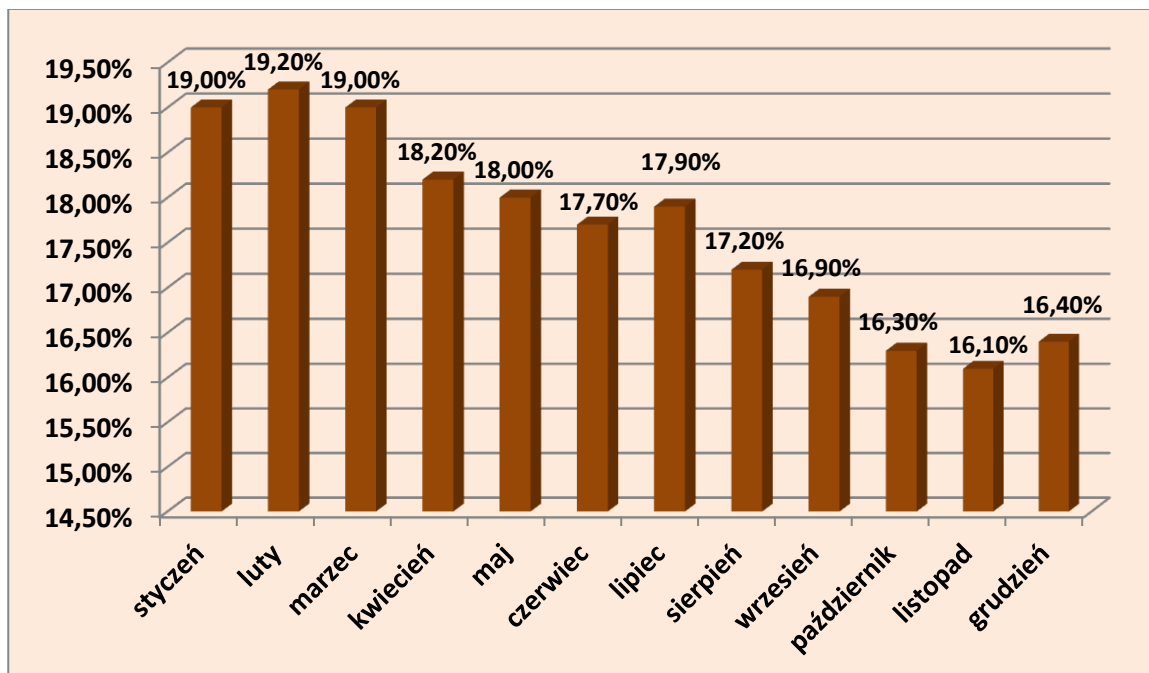
Tempo przemian ekonomicznych i technologicznych w Polsce i na świecie sprawia, iż często kwalifikacje zdobyte w procesie kształcenia nie odpowiadają zapotrzebowaniu zgłaszanym przez pracodawców. Kluczowym problemem jest określenie najbardziej pożądanego kierunku kształcenia i przygotowanie właściwej oferty edukacyjnej, a to wymaga prognozowania, monitorowania rynku pracy, a następnie właściwego wykorzystania zdobytych w ten sposób informacji statystycznych. W przypadku dużej liczby uczniów kształcących się w zawodach nadwyżkowych należałoby sformułować zalecenia ograniczenia naboru na te specjalności, zaś w przypadku zawodów deficytowych jest to sygnał na to, w jakich zawodach należałoby kształcić. W chwili obecnej należy też podkreślić konieczność harmonizacji systemu kształcenia w Polsce z występującym w Unii Europejskiej, co dałoby możliwość wzajemnego uznawania kwalifikacji.

Analizując oferty pracy można zaobserwować, iż mimo nadwyżki siły roboczej, nie wszystkie oferty są w pełni realizowane. Wynika to przede wszystkim z braku dopasowania wymogów zgłaszanych ofert do rzeczywistego poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne. Dynamicznie rozwijający się rynek pracy wpływa na to, że część osób bezrobotnych posiada kwalifikacje zdezaktualizowane lub niedopasowane do nowoczesnych standardów pracy.

Nieodzowne jest zatem stałe podejmowanie działań zmierzających do podwyższania lub uzupełniania kwalifikacji zawodowych klientów Urzędu Pracy przez organizację szkoleń grupowych i indywidualnych.

Rozwijanie systemu edukacji, szkoleń oraz poradnictwa zawodowego, a przede wszystkim jakościowy rozwój zasobów ludzkich to ważne czynniki dla lokalnego rynku pracy. Dlatego niezbędne są porozumienia między partnerami rynku pracy, w celu prowadzenia efektywnej polityki łagodzącej i zmniejszającej skutki bezrobocia.

Wykres nr 6. Wskaźnik stopy bezrobocia w powiecie płońskim w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku

Z powyższego wykresu wynika, że w pierwszej połowie 2014 roku stopa bezrobocia dla powiatu Płońskiego oscylowała w granicach 19 %, ale już od kwietnia stopa procentowa zaczęła spadać i na koniec grudnia odnotowano poziom 16,40 %.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy jest wciąż niepokojąca, gdyż grupa osób w wieku aktywności zawodowej pozostaje bez pracy. Bezrobotni nie mogą znaleźć odpowiedniego zatrudnienia, popadają w bierność a ich kwalifikacje dezaktualizują się. Przyczyn tego zjawiska jest wiele, między innymi są to: rzeczywiste zaniechanie poszukiwania pracy albo korzystanie ze statusu osoby bezrobotnej tylko i wyłącznie dla uzyskania pomocy materialnej z GOPS i MOPS oraz posiadania ubezpieczenia zdrowotnego. Powrót na rynek pracy osób pasywnych jest zdecydowanie trudniejszy niż poszukujących aktywnie zatrudnienia

i pochłania większą ilość środków finansowych.

Bardzo ważnym zadaniem, które stoi przed służbami zatrudnienia i instytucjami oświatowymi jest zminimalizowanie bezrobocia i skrócenie czasu od momentu rejestracji do chwili podjęcia zatrudnienia. Ciągły monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w dłuższej perspektywie czasu wpłynie na poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy i pozwoli skrócić czas pomiędzy kolejnymi okresami zatrudnienia.

Opracowano :*Centrum Aktywizacji Zawodowej*

Data sporządzenia: *18.03.2015r.*

.....
Zatwierdził:
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy

Aneks statystyczny

Tabela nr 1	Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec 2014 roku	6
Tabela nr 2	Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy ze względu na wykształcenie - koniec 2014 roku	6
Tabela nr 3	Ranking zawodów dominujących wśród bezrobotnych na koniec 2014 roku	7
Tabela nr 4	Ranking zawodów o największym napływie bezrobotnych wg zawodów w 2014r.	11
Tabela nr 5	Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie wg grup zawodów w 2014 roku.....	14
Tabela nr 6	Ranking ofert pracy według zawodów zgłoszonych w 2014 roku	20
Tabela nr 7	Ranking zawodów nadwyżkowych według wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów w 2014 roku	27
Tabela nr 8	Ranking zawodów deficytowych według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w 2014 roku	28
Tabela nr 9	Ranking zawodów zrównoważonych według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w 2014 roku	30
Wykres nr 1	Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych	10
Wykres nr 2	Struktura napływu osób według grup zawodowych w powiecie płońskim w roku 2014	13
Wykres nr 3	Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w roku 2014	22
Wykres nr 4	Zrealizowane miejsca pracy w ramach zgłoszonych ofert pracy ..	25
Wykres nr 5	Struktura zawodów według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w powiecie płońskim w roku 2014	26
Wykres nr 6	Wskaźnik stopy bezrobocia w powiecie płońskim w roku 2014 ...	32